

Rapport Biosfärdag Sorsele lördag 19/11 11-15, Sandsjögården

Biosfärdagen på Sandsjögården, Sandsele, Sorsele kommun blev en succé. Lördagen den 19/11 träffades ett dryga tjugotal personer för att byta erfarenheter, knyta kontakter och lära sig mer om vad som pågår i Vindelälven-Juhtatdahka. En fullspäckad och lärorik dag där vi bland annat fick lära oss om hur det går till att arrangera en hållbar utomhusfestival, se exempel på hur det kan se ut när man har restaurerat delar av Vindelälven, blev inspirerade av produktförädling och matturism längs Vindelälven, höra hur en fjällgås kan bete sig och låta, inspireras av vad som kan vara avgörande för en liten by att trivas och växa och vad Naturskyddsföreningen jobbar med inom hållbar utveckling.

På bilden ovan syns turistentreprenören Mikael Vinka och Tobias Jonsson, Grans sameby, som gjort en studieresa till norra Finland för att studera områdets arbete med utfodring av rovdjur och rovdjursturism.

Maria Broberg från Sorsele kommun hälsade alla välkomna. Hon arbetar 20 procent med biosfär är hon organiserade biosfärdagen.

Johanna Gardeström, koordinator för Vindelälven-Juhtatdahka, inledde dagen med en presentation om vad ett biosfärområde egentligen är och innebär. Hon berättade även om hur och med vad biosfärkansliet arbetar med just nu i älvdalen. Efter presentationen vill hon att alla skulle fundera över vad man kan/vill göra för att biosfärområdet ska bli bra för dig/bygden/älvdalen.

Grundarna av hållbarhetsfestivalen Kullar och klang i Östra Vännforsbäck, Lisa Jonsson och Tommy Sandström, visade ett bildspel från årets festival och berättade om hur deras bidrag för en hållbar utveckling ser ut. De är eniga om att för att kunna nå en förändring måste

människor förena nytta med nöje. Just därför startade de festivalen, som under dagen till exempel har ett hållbarhetstorg med "talks" inom ämnet hållbarhet. Teater med workshop, fiskeskola och ullverkstad är några av aktiviteter som anordnas för barnen. Festivalen avslutas sedan med musikuppträdanden bland kullarna kvällen lång. Nästa festival är planerad till våren 2018.

Därefter serverades en uppskattad lunchbuffé på lokala råvaror. Under lunchen hade deltagarna möjlighet att lära känna varandra och diskutera vidare om biosfär och hållbar utveckling.

Efter lunchen berättade Tobias Jonsson (Grans sameby) och Mikael Vinka (Lappland Safari) om den studieresa till Kuhmo, Finland, som de gjort tillsammans med Jim Persson (Rans sameby), Osvald Jonsson (Fjällhästen) och Ola Jennersten (WWF). Syftet med resan var att lära sig mer om rovdjursätling och naturturism för att se om det är möjligt att reducera rovdjursskador inom renskötselområdena. Gruppen besökte två företagare med lång erfarenhet av rovdjursturism. De bodde i gömslen ute i skogen som designats för naturfotografering, där de kunde se hur utfodring av rovdjur och rovdjursturism kan genomföras. En rapport om denna resa finns på <http://vindelalvenjuhtadahka.se/om-biosfaren/projekt-inom-vindelalven-juhtadahka/>

Ulla Blomqvist berättade därefter om sitt projekt Route Gastronomique, som faktiskt startade på Sandsjögården. Ulla arbetade sina sista två år på Umeå universitet med att få kockarna på Restauranghögskolan att skriva sina examensuppsatser och fullfölja utbildningen. För att inspirera kockarna hyrde hon en buss och så åkte de längs Vindelälven. När uppsatserna sedan var skrivna hade Ulla tillgång till 65 recept, och dessutom hade hon sett vilka resurser som finns längs Vindelälven. Hon ville använda sig av det insamlade materialet och koppla ihop livsmedel, kockar, affärer, restauranger och lokala entreprenörer. Målet är att få ekonomin att stanna i Västerbotten, att inte bara ska skicka iväg våra råvaror, utan att själva förädla dem här och sedan sälja dem lokalt. Nästa steg i projektet är att ändra infrastrukturen i området, att utveckla "cluster" längs Vindelälven och ett nätverk mellan dem. Diskussioner kommer att föras för att se om biosfär kan vara delaktiga i utvecklingen av projektet.

Caroline, en av Sandsjögårdens ägare som dessutom var med på första träffen med Route Gastronomique, tog tillfället i akt och berättade för oss om vad projektet betytt för dem och deras verksamhet. De har tack vare projektet nu ett nätverk med lokala matproducenter, både i närområdet och i övriga länet. De ser med spänning fram emot vad projektet kan innebära för matturismen i framtiden.

Ett projekt som inte finansierats av Vindelälven-Juhtadahka, men som vill vara under vårt biosfärparaply, är Projekt Fjällgås i Båtsjaur. Leif Björk, ansvarig för projektet, berättade och visade bilder på fåglarna och området. Projektet startades av Jägareförbundet eftersom Båtsjaur, en rastplats för gäss håller på att växa igen. Från maj till juli 2015 räknade de till fler än 100 fågelarter. Öppna ytor är viktigt för fjällgäsen, därför köpte Leif en betesputs som han använde sig av för att röja undan sly och långgräs. Rastplatsen i Ammarnäs är förebilden, där finns det stora öppna ytor för fåglarna att vara på.

Daniel Jonsson, som driver Vindel River Services brinner för fiske och för att skapa naturliga habitat för fisken i älven och därför ligger fokus i hans arbete på biotopvård, fiske och guidning. Han visade före och efterbilder på restaureringsprojekt i Vindelälven och berättade om varför dessa restaureringar behövs för till exempel fisken i området.

Efter kaffepausen inspirerades vi av Kjell Larsson och Anette Edvardsson från Blattnicksele Intresseförening (BIF) som berättade om deras arbete för att göra byn attraktiv för unga hemvändare och barnfamiljer. Mottot är: "Syns man inte, finns man inte". En av framgångsfaktorerna är att BIF samverkar med andra föreningar i byn och bygden runt omkring. Det anordnas många aktiviteter i byn där målet är att alla som vill ska kunna delta. Ingen tävlan utan bara medverkan på egna villkor. De har arbetsgrupper där bybor med intresse för till exempel inflyttarservice, fotbollsplan, marknadsföring eller elljusspår ställer upp med arbete. För att underlätta när någon ny ska ta vid i en aktivitet dokumenteras allt.

Dagen avslutades med att Torgny Forsgren från Naturskyddsföreningen berättade om ekologisk hållbarhet. Ekosystemtjänster, det som naturen ger oss, är viktigt att förstå om vi ska kunna argumentera om naturens värde.

Innan deltagarna lämnade Sandsjögården fick de skriva ner sina förslag på hur de kan bidra till en hållbar utveckling inom biosfärområdet.

Tack alla presentatörer och deltagare för en fantastiskt intressant och inspirerande dag! Tack också till Sandsjögården för fint bemötande och riktigt god mat och fika!

Deltagarlista

Johanna Gardeström *Vindelälven-Juhtatdahka biosfärkandidatur, Vindelns kommun*

Camilla Ullström *Vindelälven-Juhtatdahka biosfärkandidatur, Vindelns kommun*

Maria Broberg *Vindelälven-Juhtatdahka biosfärkandidatur, Sorsele kommun (organisatör)*

Pär Röckner *Sorsele kommun*

Ann-Christine Vinka *Sorsele kommun*

Mikael Vinka *Lappland Safari*

Tobias Jonsson *Grans sameby*

Lisa Jonsson *Kullar och klang*

Tommy Sandström *Kullar och klang*

Abduli Fatta *Kullar och klang*

Maria Byström

Göran Magnusson

Daniel Jonsson *V River Services*

Mikael Forsgren

Kjell Öjeryd *Öjeryds lantbruk*

Marcus Öjeryd *Öjeryds lantbruk*

Carina Öjeryd *Öjeryds lantbruk*

Torgny Forsgren *Naturskyddsföreningen*

Therese Lundin

Viktor Abrahamsson

Urban Brännlund

Håkan Stenlund

Leif Björk *Projekt Fjällgås i Båtsjaur*

Anette Edvardsson *Blattnicksele Intresseförening*

Kjell Larsson *Blattnicksele Intresseförening*

Ulla Blomqvist *Route Gastronomique*